

Metabola faktorer och handartros – en tvärsnittsstudie

Malin Zimmerman^{1,2}, Melker Westenius^{1,2}, Maria Andersson^{3,4}, Elisabeth Brogren^{2,5}

- ¹ 1. Ortopedkliniken, Helsingborgs Lasarett, Skånes sjukhus nordväst
- ² 2. Institutionen för translationell medicin – Handkirurgi, Lunds Universitet
- ³ 3. FoU Spenshult, Halmstad
- ⁴ 4. Institutionen för kliniska vetenskaper – Reumatologi, Lunds Universitet
- ⁵ 5. Handkirurgiska kliniken, SUS Malmö

Bakgrund

Handartros drabbar i första hand äldre och kvinnor, och etiologin är sannolikt multifaktoriell, där ett systemiskt ursprung med lågradig inflammation tros kunna vara en viktig faktor. Vid artros i vikt bärande leder är övervikt en riskfaktor. Eftersom handens leder är icke-vikt bärande, är en eventuell association mellan övervikt och handartros viktig kunskap för bättre förstå sambandet mellan artrosutveckling och fetma. Studien syftar till att undersöka om övervikt, diabetes och andra metabola faktorer påverkar utveckling av handartros.

Metod

Studien är en del i en prospektiv studie där 306 deltagare med knäsmärta rekryterats 2016-2019 och undersöks avseende förekomst av hand- och knäartros. Tvåårsuppföljningen pågår, och här presenteras data från 163 deltagare som genomgått klinisk undersökning av händerna avseende förekomst av artros, demografiska mätningar inkl. bioimpedans, blodprover och röntgen av händerna. Deltagarna fyllde också i QuickDASH-formulär.

Resultat

Medianåldern vid inklusion var 56 år och 112/163 (69%) var kvinnor. Vid den kliniska undersökningen hade 63/163 (39%) artros i händerna, och de hade sämre handstyrka och högre QuickDASH-poäng än de utan klinisk handartros. De metabola faktorerna skiljde sig inte mellan deltagare med och utan klinisk handartros. Radiologisk handartros fanns hos 101/163 (62%). Deltagare med radiologisk handartros var äldre, hade högre andel kroppsfett, högre systoliskt blodtryck, högre HbA1c, högre triglycerider, högre CRP, högre QuickDASH-poäng och sämre handstyrka än deltagare med normal röntgenundersökning (Tabell 1).

Slutsatser

Våra data indikerar att radiologisk handartros kan vara associerad med metabola faktorer som andel kroppsfett och HbA1c-nivå. Fortsatt uppföljning av deltagarna över tid kan förhoppningsvis ge mer kunskap i frågan.